

Наук болн шаджн

Бурхн-шаджна үндснй цэялгэдж, күүч-көлсчирт материалистическ медрл бгльгнд бас нэг шин зер-зев болгч «Наук» болн шаджн» гидг журнал гарв. Эн журналин келгч номернь гарчкв. Эн хурангыгүд учр-утхаря гүн, олн зүсн, амрар умшгдг, хурц хурдн үгнй шаджнд сүзгилч болн терүна олн зүсн авъясур збөрүгдсн материалмуд барлгддж.

Эн журналин Цугсоюзин политическ болн научн медрл тархалгына обществ' гаргэдджах мөн. Эн олн — нүүрлч советск интеллигенцэс бүрдсн советск улст коммунистическ медрл-сургьмдж бгльгэр гарсн, КПСС-н XXI хургин шийдвирг күүцэ-лгнй шунмгыя кевэр орлцх седклтэ организац мөн. Эн төриг күүцэлгн бурхн-шадж иткльгнй сүзиги дийлдж материалистическ медрл амтнд бгльгнд ик чинртэ, ачта керг мөн.

«Эрдм-сургьуль бслгн, научн медрл тархалгн, орчлнйгнй йос медлгн дегтрлхэ, бурх иткльгнд орм үлдхн уга» — гидж үр Н. С. Хрушев келсн мөн. Эн тоог йовдлмудиг эн журналд, СССР-н коммунистическ тосхлгн дамшлтас, социалистическ бээдл-джиргьлэс ик итклтэ үлгүрмуд болгч материалмудар медүлдж. Астрономин, атомн физикн, ракетн техникн, самолет тосхлгына, агробиологин халхар күүцэгдсн дийлврмүд болн ухани билгэр күүцэгдсн, советск улсин гарар кегдсн Газрин дахульс болн космическ ракетсиг күмни алдр ухани билг гидж лавтрха кевэр медүлдж.

«Күн — орчлнйгнй эзн» — гидж эн журналин нэг аныгнй нэрэдгднэ. Эн аныгд академик В. А. Амбарцумяна «Ииртмджин болн бурхн-шаджна тускар наукин шивдллт» — гидг статья болн физико-математическ наукин доктор В. В. Кукаркинлэ, Са-

рур хойрдгч советск космическ ракет тэвснэ тускар кесн күүндвр барлгддж. Эн материалмудас умшач, Коперник хурл-ховргла орчлнйгнй тускар мбйарклдснэс нааран астрономин сургьуль бсэд, бурхн-шаджиг материалн орчлнйгас түлкэд гаргьад йовсиг медж чадхн. Бурхн баянэ гисн сүзг болн орчлнй үүдснэ туск хуучна сүзг йосндан ода эвдрв. Ииртмджин туск медрл бөх дутман, бурхн-шаджна худлинй илдкэд, наукин үннинй иткүлэд йовна.

Академик А. И. Опарина бичсн «Джиргьлин эклцд» гидг статьяд, амтн ягьдж үүдсмб, алыдас ягьдж Газр деер кесг зүсн агьурсд болн ургьмлмуд үүдсмб, күн ягьдж үүдсмб? гидг сурврмудт хэрү бггддженэ. Амтэ-китэ орчлнйгиг ягьдж үүдснй наукин медрл чикэр иткүлэд, бурхн үүдэдж гисн шаджна идеяг хольв докв гидж эн статьяд келгддженэ

Эн журналд барлгдсн А. Валентиловин «Советск орн-нутг бурхн шаджна болн хурлин туст ямаран хэ-лэцтэ бээджин тускар» — гидг статья болн Л. Митрохина «Эн цагин шаджн» гидг статья умшачирт, Коммунистическ парть болн Советск правительств бурхн-шаджна болн хурлин туст бэрджэх политикиг чикэр медлгнднй ик дөнъ болхн. Тер статьяст, СССР-н Конституцин нэг статья цэялгэджэнэ. Тер цэялгэврт советск улсин сул седклин сүзиги геткхнй кергт хурлиг орн-нутгас салгьад, школиг — хурлас салгьад, бурхн-шаджиг иткх седкл чигн, бурхн-шаджна ноолдх седжл чигн сул болх зөв цуг советск улст бггддженэ гидж келгддженэ.

«Эн цагин баячудин классов седлухань, классов организацин бурхн-шаджна учрежденьслэ болн терүг архалгына бөрхн залгьдатагнй есг ил фактсар дүнбүлдж үзүлдж аах дегтрмүдиг олэлх кергтэ» — идж В. И. Ленин цагтан келсн мөн. ер учрар эн журналд римск-католи-еск чонджин толгыач Йованна XXIII-ч лал эн джилнй июнь сарин чилгчэр епископмудт, гелнбгүдт болн католи-еск чонджд шүтдэх улст илгэсн туудвр бичгин тускар барлгдсн статья ик чинртэ, кергтэ мөн. Эн статьяд, папин дуудвр бичгин коммуни-змд болн күмн амтнэ бслтд дурго учр-утхнй илдкдж, Ватикан олн-дундин реакцла залгьдата бээхнй үзүлджэнэ.

«Күмн амтнэ бслтд бурхн-шаджн дөнъ-тусан күүрсмб угай?» — гидг темдгтэ бдгтэ цагин английск номт, философ Бертран Расселин бурхн-шаджна үндснй цэялгэдж бичсн, эн журналд барлгдсн бас ик чинртэ кб-

длмш. Дакад болхла немшин туургсн нертэ философ-материалист Людвиг Фейербахин ода күртл барлгдад уга, бурхн-шаджна ноолдлгнй чинр-утхан геегьад уга бичг бас бдгтэ цагт ик чинртэ.

Зөвэр орм эн журналд «Келвр, Фельетон, шог» гидг аныг эзддженэ. Эн аныгд мана орн-нутгт буру гидж тоолгдсн, му ухата-седклтэ, зэрм советск улсин бурхн-шадж итыгд хуучн сүзгнй амдрүлхэр седж йовх сектснй кбдлмшиг илдкдж баянэ. Эн аныгд орджах нэг материалд мана олн дунд эс багтсн. Йовдсн, буэр Шавровин, кесг джилмүдин эргтд мана йосиг, олна авч-бээдлгиг кергтэн авч уга, бурхн-шадж итыгд улсин меклэд, тедниг үрэгьад, кедж йовсн гашута йовдлмуднй илдкдж, үзүлджэнэ.

Түрүн жлдл гарснхн авч эн журнал умшачирлагьан батта залгьлдэ бэрх седклэр, умшачириннй бичгүд барлггнй ик сэн седвэр. Уральск ббдлмшч А. С. Акулина бичсн бичгт, көгшн большевичк, КПСС-н зерглэнд 1903 джилэс нааран бээх. Е. Г. Левицкийин бгсн, хув күүнд бээдг уган туск утхта хэрү соньн. Сталинградск ГРЭС-н көдлмшч А. Зайцев ягьдж сектантск номин гөлмэс тер алдрдж гарсан бичлгнй бас сургьм-джта бичг.

«Литин халх» гидг аныгэс олзта туста медр умшач бас авч чадх. Эн халхд, давсн зун джилмүдт бурхн-шаджна мекнй бмнэс ноолддж йовсн туургсн орсин бичэч-сатирик Антиох Кантимирин болн XVIII зун джилд бээсн французск гегантерлин туургсн үүлдэч Дени Дидрон тускар бичгддженэ. Эн журналин учр-утхнй ним аныгэс бас сээхрүлджэнэ: «Атеистмүд көдлмшэн эжлв», «Дегтрмүд дунд», «Сүл поштас», «Мана энциклопедий».

Сард болгнй гарчах шин «Наук болн шаджн» гидг научн-популярн атеистическ журнал олн умшачирт болн бурхн-шаджна бмнэс цэялгэврин көдлмш кеджэх лектормудт болн пропагандистирт гидж нэрэгдд ала. Тер учрар, эн журналин материалмуд, тер дотр номин туурмджин туск материалмуд, саянэр, медгдхэр бичгддж бээтхэ гидж селг бөх седл орна.

Эн шин журналин халхас келгсн номин итклтэ цэялгэврэр бэрмтг авсн, ивтркэ хурц үгмүд күн болгына ухан, зүрхнд ордж, теднд бурхн-шаджна сүзгэс, сулдлгьнд нөкд болдж, байрта сээхн коммунизм тосхлгнд шунмгыя кевэр орчлнйгнд тедниг дуудтха!